

1 WERELD 1 TOEKOMST

Beginselprogramma

1 WERELD 1 TOEKOMST (1W1T)

Versie 1.0, 20 september 2025

Voorwoord

Dit beginselprogramma van de politieke partij 1 WERELD 1 TOEKOMST (1W1T) is vastgesteld tijdens de oprichtingsvergadering van zaterdag 20 september 2025. Dit document beschrijft de visie die ons, leden, bindt met de partij.

Dit document is een visie, die als basis dient bij verder uitwerking in verkiezingsprogramma's en andere uitingen namens de partij. Statutair ligt vast, dat dit beginselprogramma onze basis vormt.

Het beginselprogramma kan worden bijgesteld, aangepast of vervangen door een nieuwere versie, tijdens een congres van de partij. De statuten geven aan wanneer een wijziging voldoende steun heeft om te worden aangenomen en verwerkt.

Wij danken hierbij tevens iedereen die heeft meegedacht en meegewerkt aan dit beginselprogramma. Alle reacties, inzichten en commentaren hebben bijgedragen aan een betere versie.

Inhoud

Voorwoord	2
Inleiding.....	3
Onze missie	5
Onze speerpunten	5
Wij strijden voor sterke democratieën wereldwijd	6
Wij strijden voor internationale solidariteit en eerlijke verdeling	7
Wij strijden voor echte veiligheid voor mensen, onze fundamentele waarden en ieders toekomst.....	8
Wij strijden voor een sterke overheid en maximale collectieve regie	10
Ons mensbeeld en onze maatschappijvisie.....	11
Ons mensbeeld	11
Onze maatschappijvisie	12
Slotverklaring	12

Inleiding

Er is één wereld; één wereld op de volgende drie manieren:

1. We hebben maar één wereld en dienen hier dus zuinig op te zijn. Dat zijn we momenteel niet. De planeet ontbost in rap tempo en het klimaat verandert, met als gevolg opwarming van de aarde en de zeeën, extremer weer en mislukte oogsten. Het overgrote deel van deze zaken kent geen landsgrenzen. Zo is bijvoorbeeld het stijgen van de zeespiegel een wereldwijd fenomeen.
2. We hebben één wereld en iedereen heeft evenveel recht op zijn/haar deel van de opbrengsten van de planeet. Het feit dat de één een veel groter deel van de grondstoffen van de aarde bezit en er voor de ander (bijna) niets overblijft, is asociaal en niet eerlijk. Wat de wereld ons oplevert behoort ons allen toe.
3. Grenzen werken vaak als instrument om niet eerlijk te hoeven delen met anderen. De meeste landsgrenzen zijn historisch ontstaan. Grenzen worden vaak gezien als culturele grenzen. Veel volken met eigen culturen wonen echter aan weerszijden van grenzen. En anderzijds hebben veel landen binnen hun grenzen meerdere volken met meerdere culturen en belangen. Door grensoverstijgende solidariteit laten we zien dat we elkaar echt als gelijken zien. Solidariteit over landsgrenzen heen, vraagt aandacht en kost tijd.

Dus zijn we ons zeer bewust dat we één wereld zijn. En het gedachtengoed van één wereld is ook zeer gewenst, omdat we de komende decennia voor enorme uitdagingen staan. We maken ons zorgen over bedreigende ontwikkelingen in de wereld.

We denken hierbij aan:

- het tempo van de ontbossing
- de opwarming van de aarde
- de stijging van de zeespiegel
- de steeds sterker groeiende wereldbevolking
- de groeiende tweedeling tussen rijk en arm
- de toenemende schaarste aan voedsel, grondstoffen en mineralen
- de toenemende kans op pandemieën

Deze mondiale uitdagingen lijken onbevattelijk en onhandelbaar, voor ons als individu, en zelfs voor landen individueel. Maar als we niet handelen worden deze problemen groter en liggen catastrofes op de loer, die wereldwijd velen van ons zullen raken.

Ieder land krijgt hiermee te maken. Arme mensen zijn kwetsbaarder dan rijke mensen. We zijn al getuigen geweest van enkele mondiale crisissen. Denk hierbij aan de recentelijke COVID-19 pandemie en de extreme weersomstandigheden die op diverse plekken in de wereld resulteerden in natuurrampen. We zijn meer dan ooit afhankelijk van internationale samenwerking om deze uitdagingen het hoofd te bieden.

Wij zien het als onze taak om door internationale samenwerking deze problemen aan te pakken en bedreigende ontwikkelingen te voorkomen.

Wij zijn van mening dat dit alleen kan slagen, als voldaan wordt aan een aantal zaken, waaronder:

- Deze extreme uitdagingen te zien als crisis: We zullen met z'n allen moeten investeren in een zeer krachtige internationale aanpak. Daar waar deze collectieve aanpak een grote bijdrage van ons allen betekent, zullen we hiervoor kiezen. Alleen met deze juiste investeringen en internationale samenwerking kunnen we crises bezweren en een veilige en geborgen toekomst creëren. Er is heel veel geld in de wereld, maar teveel geld zit bij een kleine groep mensen. Een deel van dit geld is verdiend door zaken te ondernemen die ten koste zijn gegaan van het milieu en daarmee van toekomstige generaties. Dit dient te stoppen en we zullen met een sterke gezamenlijke inzet mondiale bedreigingen effectief aanpakken.
- Overheidsregie en internationale politieke samenwerking: De regie hierover zal moeten liggen bij politiek samenwerkende overheden. Zoals eerder gezegd kennen deze immense uitdagingen geen landsgrenzen en we beseffen dat landen elkaar hierin nodig hebben. Vandaar dat internationale politieke samenwerking noodzakelijk is. Daarnaast zullen landen elkaar onderling moeten helpen. Het tegengaan van ontbossing heeft bijvoorbeeld de grootste kans van slagen als landen waar ontbossing plaatsvindt geholpen worden bij het zoeken naar alternatieven en hen te helpen om deze alternatieven te realiseren. Mede door voldoende financieel te ondersteunen.
- Maximale draagvlak: Deze maatregelen zullen zoveel mogelijk op draagvlak van mensen moeten kunnen rekenen. Als we vragen om te investeren in het collectieve belang, dan vraagt dat vertrouwen van mensen in de overheid. Alleen dan zal men in grote meerderheid bij willen dragen aan de oplossingen. Dit betekent ook dat de bijdrage vooral zal moeten komen van diegenen die dit het best financieel kunnen dragen. Het besef zal moeten groeien dat we vaker kiezen voor minder individuele luxe nu en een meer leefbare toekomst voor de volgende generaties. Kies je voor jezelf ten koste van je kinderen en kleinkinderen of kies je ook voor hun toekomst, door zelf iets te laten. Dat de overheid de regie pakt, is de meest voor de hand liggende route. Bij dit alles werkt belastingontwijking zeer ondermijnend. In onze ogen zou het daarom ook strafbaar moeten zijn.

Voor een gecoördineerde aanpak, is het essentieel dat landen zich politiek verenigen. Landsgrenzen worden te vaak gebruikt als reden om bepaalde verworvenheden niet te delen. Maar de opgave is groot. We moeten het daarom gezamenlijk oppakken. Landen die dezelfde kernwaarden, zoals mensenrechten, erkennen en deze grondwettelijk beschermen, kunnen hiervoor een gezamenlijk verbond aangaan (een soort United Nations for the Future). Dit zal moeten voorkomen dat nationale belangen voorrang krijgen op internationale solidariteit. Alleen als we ons collectief en internationaal verenigen biedt dit de beste garantie voor het creëren van een leefbare toekomst voor iedereen. Het publieke belang zal zwaarder moeten wegen dan het belang van verwoestende industrieën.

Deze verregaande internationale samenwerking kan alleen worden bewerkstelligd indien landen en hun inwoners elkaar als gelijkwaardig erkennen en indien zij internationaal erkende rechten onderschrijven. Daarbij dient iedereen veilig te zijn.

Wij committeren ons aan deze vorm van verregaande samenwerking, met maximale bescherming voor iedereen, en maken dit tot fundament van onze partij, als plicht tegenover elkaar en tegenover de komende generaties overal ter wereld.

Onze missie

Onze missie is het creëren van een internationale samenwerking die mensen beschermt en veiligheid biedt, ongeacht waar ze wonen of waar ze vandaan komen. Dit geldt ook voor de mensen die na ons komen – de volgende generaties –. Zij verdienen minimaal dezelfde bescherming en veiligheid. Dit betekent dat wij ons verzetten tegen groeiende ongelijkheid, het structureel overschrijden van ecologische grenzen door uitputting van hulpbronnen, vernietiging van ecosystemen. Wij zijn tegen een systeem dat overconsumptie toestaat of zelfs bevordert. En we verzetten ons tegen de wurggreep van privaat kapitaal op publieke organisaties, op democratieën en zelfs op de samenleving als geheel.

Onze speerpunten

Wij kiezen daarom voor de volgende speerpunten:

- Mensenrechten en rechten van minderheden binnen sterke en weerbare democratieën;
- Internationale solidariteit en een eerlijke verdeling van bezit;
- Een overheid die veiligheid en gezondheid waarborgt;
- Een sterke overheid met maximale zeggenschap over gemeenschappelijke belangen

Dit alles als fundament in een solidaire en leefbare wereld, voor iedereen, nu en in de toekomst.

We bouwen aan een samenleving die beschermt, herverdeelt en verbindt. Een samenleving waarin de overheid de leiding neemt over maatschappelijke vraagstukken en publieke waarden vooropstelt.

We nemen verantwoordelijkheid — voor de huidige generatie én voor toekomstige generaties. Want vrijheid zonder geborgenheid is leeg. En vooruitgang zonder gelijkwaardigheid is geen vooruitgang.

Wij streven naar een internationale overheid die de volgende kernwaarden omarmt:

Wij strijden voor sterke democratieën wereldwijd

Een weerbare democratie vraagt meer dan verkiezingen alleen

Een veerkrachtige democratie is gebouwd op stevige fundamenteën: mensenrechten, rechtsstatelijkheid, gelijke invloed voor burgers en internationale samenwerking. Verkiezingen zijn slechts één onderdeel van dit geheel. Zonder beschermende grondrechten kan een democratie verworden tot een dictatuur van de meerderheid, waarin minderheden worden uitgesloten en algemene mensenrechten onder druk komen te staan.

Rechtsstaat en bescherming van iedereen

Mensenrechten moeten ondubbelzinnig worden vastgelegd in wet en grondwet. Iedereen heeft recht op bescherming. Een sterke weerbare democratie vereist een onafhankelijke rechtspraak, een vrije pers en transparante, controleerbare publieke instellingen. Deze vormen de ruggengraat van de rechtsstaat en beschermen burgers tegen machtsmisbruik.

Gelijke invloed en beperking van geldmacht

Alle burgers moeten gelijke invloed hebben op het democratisch proces, ongeacht inkomen of vermogen. De dominantie van geld in besluitvorming, campagnevoering en media ondermijnt dit principe, want democratische zeggenschap hoort niet te koop te zijn. Daarom moet er meer bezit in publieke handen komen, en mogen essentiële sectoren — zoals bijvoorbeeld de productie van oorlogsmaterieel — niet worden overgelaten aan partijen met commerciële belangen.

Vrije pers en scheiding der machten

Een vrije pers is essentieel voor een goed geïnformeerde samenleving. Media moeten ruimte krijgen voor onafhankelijke nieuwsgaring en beschermd worden tegen manipulatie, haatzaaij en commerciële overmacht. Ook de scheiding der machten

moet strikt worden bewaakt. Zonder duidelijke grenzen tussen wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht ontstaat ruimte voor corruptie en machtsmisbruik.

Internationale samenwerking en mondiale verantwoordelijkheid

Democratieën functioneren alleen goed als rechten van minderheden internationaal worden beschermd. Internationale samenwerking is cruciaal om democratische waarden en mensenrechten wereldwijd te waarborgen. We erkennen overkoepelende rechtspraak ter bescherming van de internationale waarden.

Een democratie die beschermt

Tot slot: een democratie is sterk als zij veiligheid biedt aan iedereen, ruimte geeft aan afwijkende stemmen, maar uiteindelijk streeft naar consensus. Alleen dan is zij bestand tegen de verleiding van uitsluiting, onderdrukking en ongelijkheid. Een sterke grondwet, gedragen door internationale samenwerking en een actieve burgermaatschappij, is daarbij onmisbaar. Meer zeggenschap voor iedereen kan via burgerberaden of een burgerparlement.

Wij strijden voor internationale solidariteit en eerlijke verdeling

Van wie is de wereld?

De plek waar je geboren wordt, bepaalt in grote mate je kansen in het leven. Sommigen worden geboren in overvloed, anderen in armoede, conflict of zonder toegang tot basisvoorzieningen. Hierdoor zijn de natuurlijke hulpbronnen van de aarde — zoals olie, gas, vruchtbare grond en schoon water — niet eerlijk verdeeld.

In onze visie zijn de natuurlijke rijkdommen van de aarde van iedereen. Ze moeten daarom ten goede komen aan iedereen.

Grenzen en ongelijkheid

Grenzen zijn vaak historisch bepaald door oorlogen en machtsverhoudingen, niet door verbondenheid tussen mensen. Nationalisme en protectionisme — het idee van “eigen volk eerst” — worden gebruikt om welvaart binnen grenzen te houden en niet eerlijk te delen.

Tegelijkertijd is er wereldwijd een extreme ongelijkheid in bezit. Een kleine groep mensen bezit buitensporig veel, terwijl miljoenen mensen geen toegang hebben tot basisvoorzieningen. Deze ongelijkheid bestaat niet alleen tussen landen, maar ook in landen afzonderlijk. Kansengelijkheid is een illusie zolang geld bepaalt wie toegang heeft tot goede zorg, onderwijs en huisvesting.

Minder macht voor geld, meer publieke verantwoordelijkheid

De terugtrekkende overheid heeft geleid tot privatisering en een toenemende macht van het kapitaal. Mensen met veel geld kunnen hun invloed uitoefenen op beleid, media en

publieke opinie. Om dit te keren, is het nodig dat de overheid meer verantwoordelijkheid neemt. Essentiële voorzieningen worden publiek georganiseerd. Fiscale hervormingen zijn nodig om de welvaart eerlijker te verdelen onder de mensen.

Internationale solidariteit en samenwerking

Eerlijke verdeling stopt niet bij de landsgrenzen. Internationale samenwerking is geen luxe, maar een morele plicht. Alleen door grensoverschrijdende solidariteit kunnen we mondiale gelijkheid ontwikkelen. We pleiten voor een federatie van landen die dit gezamenlijk realiseert.

Rechtvaardigheid tussen generaties

We leven momenteel op een manier die de aarde uitput. Ontbossing, klimaatverandering en verlies aan biodiversiteit zijn de rekening die we doorschuiven naar onze kinderen en kleinkinderen. Als we hen een goede toekomst gunnen, moeten we nu handelen. Duurzaam beleid is essentieel om solidariteit tussen generaties vorm te geven.

Naar een rechtvaardige wereld

Een rechtvaardige samenleving begint met het eerlijk delen van middelen, macht en verantwoordelijkheid. Dat betekent:

- **Nationaal:** investeren in publieke voorzieningen, sociale bescherming en herverdeling via belastingen
- **Internationaal:** verregaande samenwerking tussen landen als structurele basis van de wereldeconomie
- **Mondiaal:** solidariteit via internationale verdragen en samenwerking, bij voorkeur federatief
- **Intergenerationeel:** duurzaam beleid om toekomstige generaties ruim voldoende bestaansmogelijkheden te bieden

We verzetten ons tegen de groeiende tweedeling tussen arm en rijk en pleiten voor solidariteit — lokaal, wereldwijd én tussen generaties.

Wij strijden voor echte veiligheid voor mensen, onze fundamentele waarden en ieders toekomst

Veiligheid betekent bescherming voor iedereen, van mensenrechten, onze leefomgeving en de rechtstaat. Dit geldt dus ook voor toekomstige generaties.

Dit geldt voor zowel voor bedreigingen vanuit de natuur als ook vanuit de mensen onderling. We bouwen aan weerbaarheid én solidariteit — lokaal, mondiaal en intergenerationeel.

Veiligheid in de breedste zin

Iedereen heeft recht op een veilige en gezonde omgeving. We staan echter voortdurend bloot aan bedreigingen — vanuit de natuur, zoals virussen en natuurrampen, maar ook door menselijk handelen, dichtbij of ver weg. Het is een essentiële taak van de overheid om deze veiligheid te waarborgen.

De rol van de overheid

Een beschermende overheid:

- Bereidt zich voor op natuurrampen en voorkomt deze waar mogelijk (zoals aardbevingen, overstromingen, droogte en zeespiegelstijging).
- Neemt maatregelen tegen klimaatverandering en uitputting van grondstoffen.
- Zorgt voor gezonde leefomgevingen door een veilige en dus door schone industrie, logistiek en woonomgeving te garanderen.
- Ziet toe op veilige en gezonde woningen, straten en een gezonde leefomgeving.
- Beschermt burgers tegen geweld en misbruik, zowel lokaal als internationaal.
- Werkt samen met landen die mensenrechten en democratische waarden onderschrijven.

Preventie en internationale samenwerking

De overheid moet niet alleen reageren op crises, maar ook preventief handelen. Dit geldt voor:

- Volksgezondheid: bescherming tegen ziekten en pandemieën, waaronder een goede gezondheidszorg, die ook voorbereid is op rampen.
- Digitale veiligheid garanderen.
- Internationale dreigingen: bescherming tegen regimes en organisaties die mensenrechten schenden.

Een solide internationale samenwerking is essentieel voor de bescherming van iedereen en het waarborgen van mensenrechten wereldwijd.

Bescherming van wie ons beschermen

Veiligheid is een kerntaak van de overheid. Daarom moeten we ervoor zorgen dat mensen die werken aan onze veiligheid — zoals hulpverleners, zorgprofessionals, militairen, politie en andere publieke dienstverleners — hun taken veilig kunnen uitvoeren. Zij verdienen bescherming tegen fysieke, mentale en digitale bedreigingen, zowel in crisissituaties als in hun dagelijkse werk en thuissituatie.

De overheid moet:

- Zorgen voor veilige werkomstandigheden en voldoende middelen.
- Bescherming bieden tegen agressie, intimidatie en geweld.
- Zich inzetten voor mentale gezondheid en nazorg bij ingrijpende gebeurtenissen.
- Digitale veiligheid garanderen voor mensen in publieke functies.
- Zorgen voor maatschappelijke waardering en juridische bescherming van deze beroepsgroepen.

Wie anderen beschermt, moet zelf ook beschermd worden. Alleen dan kunnen we bouwen aan een veilige samenleving.

Wij strijden voor een sterke overheid en maximale collectieve regie

Om de grote uitdagingen van deze tijd het hoofd te bieden, is een sterke, solidaire samenleving nodig. Dat vraagt om hernieuwde collectieve kracht en een overheid die uitgebreide regie voert over wat ons dierbaar is: zorg, onderwijs, huisvesting, natuur, energie, infrastructuur en publieke veiligheid.

Urgentie voor het collectieve

De uitdagingen voor de komende decennia zijn groot: ontbossing, opwarming van de aarde, internationale spanningen, pandemieën, grondstoffenschaarste en het gebrek aan basisvoorzieningen op veel plekken in de wereld. Tegelijkertijd groeit de ongelijkheid in bezit en – mede daardoor – in macht.

Een samenleving die het collectieve belang boven individueel bezit stelt, kan het tij keren. Individuele oplossingen — zelfs op landenniveau — schieten uiteindelijk tekort. Internationale samenwerking is het enige realistische antwoord op de crises die op ons afkomen.

Een overheid met regie én slagkracht

We hebben een overheid nodig die niet alleen de regie voert, maar ook over voldoende slagkracht beschikt om daadwerkelijk te kunnen handelen. Dat betekent:

- Ruim voldoende financiële middelen en uitvoeringscapaciteit.
- Politieke ruimte om keuzes te maken in het algemeen belang.
- Weerbaarheid tegen ondermijning en lobbydruk.
- Durf om mensen en bedrijven naar vermogen, financieel te laten bijdragen.

Zonder deze slagkracht dreigt het recht van de sterkste te overheersen.

Eerlijke bijdrage aan het collectief

Een solidaire samenleving vraagt om een eerlijke verdeling van lasten:

- Vermogende mensen en winstgevende bedrijven dragen proportioneel bij.
- We streven naar een eerlijke verdeling van bezit.
- Belastingontduiking én belastingontwijking werken ontwrichtend en zijn beiden strafbaar.
- Ontwijking via juridische constructies wordt erkend als ondermijning van de samenleving.

Herstel van het publieke domein

We keren de trend van privatisering en marktwerking waar publieke belangen in het geding zijn. Dat betekent:

- Volledig herstel van publieke regie over essentiële voorzieningen.
- Tegengaan van geld- en machtsconcentraties bij private partijen en ruimte voor gemeenschappelijk bezit.
- De overheid als eigenaar van collectieve voorzieningen.

Internationale samenwerking op basis van gedeelde waarden

De grote uitdagingen van deze tijd vragen ook om collectieve actie tussen landen. Een federatie van landen die mensenrechten, rechtsstaat en bescherming van minderheden erkennen, kan de slagkracht bieden die nodig is. Alleen zo kunnen we mondiale crises effectief aanpakken.

Ons mensbeeld en onze maatschappijvisie

Ons mensbeeld

Wij geloven in de waardigheid en verbondenheid van ieder mens. Mensen zijn relationele wezens: gevormd in samenspel met anderen, met eigen talenten, kwetsbaarheden en verlangens. Geen mens leeft volledig op zichzelf. Onze vrijheid bestaat bij de gratie van wederkerigheid. We zijn allemaal uniek, maar kennen allemaal gemeenschappelijke gevoelens en deels gemeenschappelijke belangen. We kennen ook belangen die botsen, maar door die te onderkennen en te respecteren komen we verder.

Maar niet iedereen gebruikt die vrijheid in het belang van de ander. Er zijn mensen die uit eigenbelang handelen ten koste van anderen, van de natuur of van gehele samenlevingen. Mensen moeten beschermd hiertegen beschermd worden. Internationaal erkende mensenrechten zijn daarin onze leidraad. Kwetsbaren mogen nooit worden overvleugeld. De aarde moet niet worden uitgeput.

De medemens heeft bescherming nodig — tegen onverschilligheid, uitbuiting en machtsmisbruik. Een goed georganiseerde samenleving kan waar nodig grenzen stellen. En helpen waar nodig. Met vertrouwen in de mens als uitgangspunt, met duidelijke keuzes voor rechtvaardigheid, met goede bescherming en met de investering in allen die dit nodig hebben. Straffen zijn geen doel op zich, maar isoleren van bepaalde personen kan de samenleving veiliger te maken. Deze personen begeleiden naar persoonlijke stabiliteit en vaardigheden is daarbij een middel.

Solidariteit vraagt soms structuur. Menselijke waardigheid verdient meer dan goede bedoelingen — ze verdient bescherming.

Onze maatschappijvisie

Wij geloven in een samenleving die gebouwd is op publieke waarden, menselijke waardigheid en gedeelde verantwoordelijkheid.

Onze maatschappij doet recht aan mensen. Geld moet in dienst staan van mensen, niet andersom. Mensen zijn geen productiemiddelen, maar individuen die gezamenlijk werken aan een gezamenlijke wereld met eerlijk gedeelde opbrengsten voor iedereen. We kiezen voor structuren die menselijke waardigheid beschermen, kansen eerlijk delen en ruimte scheppen voor vertrouwen, solidariteit en democratische betrokkenheid.

De grootste uitdagingen van deze eeuw, zoals de uitputting van de aarde en de klimaatverandering, leiden tot een wereld waarin ook nationale en internationale spanningen toenemen. Deze vraagstukken zijn grensoverschrijdend — en vragen om publieke regie, internationale samenwerking en langetermijnvisie.

Niet de markt, maar samenwerkende overheden en samenlevingen zullen de ecologische, sociale en geopolitieke crises het hoofd moeten bieden. Dat vraagt om duidelijke keuzes: voor publieke investeringen boven private winst, verbondenheid boven concurrentie en democratische betrokkenheid boven technocratisch bestuur.

Een eerlijke samenleving is er niet vanzelf. Ze vraagt om politieke moed én een gedeeld verlangen naar goed samenleven en borging van een weerbare democratie.

Slotverklaring

We bouwen aan een samenleving die ons beschermt, die eerlijk deelt en ons samenbrengt. Een samenleving waarin overheden regie nemen, bij voorkeur in een internationale federatie, om publieke waarden voorop te stellen en maatschappelijke vraagstukken op te lossen. Mondiale problematiek verdient urgent aandacht.

We nemen verantwoordelijkheid — voor de huidige generatie én voor toekomstige generaties. Want vrijheid zonder geborgenheid is leeg. En vooruitgang zonder gelijkwaardigheid is geen vooruitgang.